

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Білоцерківського
національного аграрного університету
«27» серпень 2023 р.



Голова Вченої ради
Олена ШУСТ

Введено в дію наказом ректора
№ 131/0 від «24» серпень 2023 р.

**КОНЦЕПЦІЯ РОЗВИТКУ ВИКЛАДАННЯ, ВИВЧЕННЯ ТА
ВИКОРИСТАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В БІЛОЦЕРКІВСЬКОМУ
НАЦІОНАЛЬНОМУ АГРАРНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ**

1. Загальні положення

1.1. Концепція розвитку викладання, вивчення та використання англійської мови в Білоцерківському національному аграрному університеті (далі — Концепція) націлена на комплексну модернізацію процесу викладання навчальних дисциплін на всіх рівнях вищої освіти. Розроблення концепції обумовлено змінами в національній системі вищої освіти, пов'язаними з процесом інтеграції України до європейського освітнього простору; реалізацією стратегії розвитку БНАУ на 2020–2025 рр.; необхідністю забезпечення професійних потреб здобувачів освіти на рівні, що відповідає очікуванням роботодавців; заохоченням до навчання впродовж життя та самостійності у вивчення мов.

1.2. Під час розроблення Концепції враховано «Концептуальні засади державної політики щодо розвитку англійської мови у сфері вищої освіти», розроблені Міністерством освіти і науки України у партнерстві з Британською Радою в Україні, основні принципи законопроекту «Про застосування англійської мови в Україні», рекомендації Ради Європи з мовної освіти від 22 травня 2018 року щодо ключових компетентностей для навчання впродовж життя.

1.3. **Метою** Концепції є забезпечення комунікативних потреб учасників освітнього процесу для здійснення академічної і професійної діяльності.

4. Мета Концепції передбачає вирішення наступних **завдань**:

- створення організаційних і дидактичних умов для забезпечення професійно орієнтованих мовних потреб учасників освітнього процесу;
- підвищення академічної мобільності та конкурентоспроможності здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників на національному і міжнародному рівнях;
- забезпечення доступу до навчання за програмами подвійних дипломів;
- координація навчання та викладання навчальних дисциплін англійською мовою;
- розвиток професійних умінь викладачів англійської мови;
- розвиток іншомовної компетентності науково-педагогічних працівників, які викладають англійською мовою фахові дисципліни на немовних спеціальностях;
- підвищення публікаційної активності учасників освітнього процесу у виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз.

1.4. Основними **принципами** вивчення і викладання англійської мови є наступні:

- компетентнісний підхід, що передбачає здатність особи діяти в різних проблемних ситуаціях, використовуючи отримані знання, уміння та навички;
- професійна спрямованість навчання англійської мови на формування готовності здобувачів вищої освіти і викладачів до іншомовного спілкування в конкурентних професійних, ділових, наукових сферах і ситуаціях;
- персональна відповідальність суб'єктів освіти за свій освітній і професійний розвиток;
- прозорість і відповідність навчальних курсів, програм, критеріїв оцінювання міжнародним стандартам навчання та оцінювання досягнень;
- системність у навчанні на основі єдиної нормативної бази;
- послідовність у викладанні, яка полягає у тому, що кожен наступний ступінь навчання англійської мови базується на досягненні цільового рівня попереднього ступеня;
- автономність учасників освітнього процесу — суб'єкти несуть відповідальність за результати навчальної діяльності, мають можливості щодо вільного вибору програм, навчально-методичного забезпечення та технологій навчання.

2. Рівні володіння англійською мовою

2.1. Для визначення цільового рівня володіння іноземною мовою у Концепції використовується стандартна рамка, визначена Загальноєвропейськими рекомендаціями з питань мовної освіти:

Елементарний користувач	A1 – Інтродуктивний A2 – Середній
Незалежний користувач	B1 – Рубіжний B2 – Просунутий
Досвідчений користувач	C1 – Автономний C2 – Компетентний

2.2. Згідно з європейськими стандартами володіння мовою, мінімально прийнятним рівнем для бакалавра є B2 (незалежний просунутий користувач). Разом з усіма іншими професійними вміннями, випускник з рівнем B2 має бути здатним ефективно спілкуватися англійською мовою у професійному середовищі. Відповідно до Програми з англійської мови для професійного спілкування (*English for Specific Purposes: National Curriculum for Universities*) (https://im.nmu.org.ua/ua/library/national_esp_curriculum.pdf) він має бути спроможним:

- обговорювати навчальні та пов'язані зі спеціальністю питання для того, щоб досягти порозуміння зі співрозмовником;
- готувати публічні виступи з галузевих питань, застосовуючи відповідні засоби вербальної комунікації й адекватні форми ведення дискусій і дебатів;
- знаходити нову текстову, графічну, аудіо- та відеоінформацію, що міститься в іншомовних галузевих матеріалах (як у друкованому, так і в електронному варіантах), користуючись відповідними пошуковими методами і термінологією;
- аналізувати іншомовні джерела інформації для отримання даних, що є необхідними для виконання професійних завдань і прийняття професійних рішень;
- писати професійні тексти і документи англійською мовою з галузевих питань;
- писати ділові та професійні листи, демонструючи міжкультурне розуміння та попередні знання у конкретному професійному контексті;
- перекладати англійські професійні тексти українською мовою, користуючись двомовними термінологічними й електронними словниками та відповідним програмним забезпеченням.

2.3. Для успішного вивчення курсу англійської мови за професійним спрямуванням вихідний рівень володіння мовою студента має бути не нижче B1. Цільовий рівень володіння іноземною мовою (B2) забезпечує академічну й професійну мобільність фахівця і є рекомендованим для вступу до магістратури.

2.4. Для магістра та доктора філософії цільовим рівнем володіння мовою є B2+, що забезпечує ефективне функціонування випускника в академічному та/або професійному середовищі.

3. Імплементація Концепції

Імплементація Концепції здійснюється за тісної взаємодії структурних підрозділів університету, внутрішніх і зовнішніх стейкхолдерів освітнього процесу.

3.1. Міжнародний навчально-науковий інвестиційний центр

– забезпечує умови для розширення зовнішньої академічної мобільності здобувачів шляхом навчання на основі двосторонніх або багатосторонніх угод між закладами-партнерами щодо програм академічної мобільності, проходження мовних, навчальних, виробничих практик та стажувань;

– сприяє розвитку внутрішньої академічної мобільності студентів та науково-педагогічних працівників для обміну кращими практиками.

3.2. Керівництво факультету

– забезпечує сталий професійний розвиток науково-педагогічних працівників із залученням сертифікованих тренерів, досвіду, здобутого в міжнародних та національних проектах;

– налагоджує співпрацю з компаніями, що потребують випускників з конкретним переліком компетентностей, зокрема шляхом укладання угод, де встановлюються рамки співпраці та застосовуються відповідні фінансові стимули, в тому числі за допомогою запровадження дуальної форми здобуття освіти;

– розповсюджує успішний досвід випускників щодо ролі іншомовних компетентностей у формуванні їх конкурентоспроможності та побудові кар'єри;

– визнає результати навчання, отримані здобувачами у неформальній і інформальній освіті англійською мовою;

– залучає зовнішніх стейкхолдерів та їх представників до модернізації змісту робочих програм з дисциплін «Англійська мова професійного спрямування» та фахових дисциплін, які викладаються англійською мовою з метою забезпечення конкурентоспроможності майбутніх випускників БНАУ.

3.3. Відділ забезпечення якості освіти

– проводить опитування та аналіз його результатів щодо переліку необхідних іншомовних професійно спрямованих компетентностей;

– бере участь у розробленні уніфікованих критеріїв оцінювання курсу, внутрішньої системи оцінювання прогресу та якості викладання фахових дисциплін англійською мовою (ФДАМ);

– бере участь в оцінюванні якості програм англійською мовою і якості викладання ФДАМ.

3.4. Наукова бібліотека

– сприяє поліпшенню педагогічної логістики;

– забезпечує інформування та доступ до міжнародних бібліотек, онлайн-платформ з регулярним моніторингом / оцінюванням використання доступу до міжнародних бібліотечних ресурсів, зокрема забезпеченого МОН.

3.5. Рада роботодавців бере участь в організації гостьових лекцій та рекрутингових заходів, стажування на виробництві/в організації, зокрема з удосконаленням фахової англійської мови;

3.6. Науково-педагогічні працівники

– активно впроваджують інноваційні форми викладання ФДАМ з урахуванням найкращих вітчизняних та міжнародних практик;

– мотивують здобувачів до підготовки публікацій наукових здобутків англійською мовою, участі у міжнародних наукових заходах, професійних конкурсах та проєктах від стейкхолдерів та програмах академічної мобільності;

– залучають найкращих студентів до міжнародної проєктної діяльності факультету та університету, релевантної до тематики фахової дисципліни;

– для організації навчання доцільно використовують зовнішні фахові навчальні ресурси англійською мовою, зокрема відкриті освітні ресурси (*Open Educational Resources*) — навчальні та дослідницькі матеріали, матеріали для викладання, які перебувають у суспільному використанні або захищені авторським правом із відкритою ліцензією, що уможливує безкоштовний доступ, повторне використання, перепрофілювання, адаптацію та повторне розповсюдження цих матеріалів користувачами за умови дотримання авторського права.

4. Координація та моніторинг Концепції

4.1. Імплементацію Концепції розвитку англійської мови в БНАУ, її координацію та моніторинг здійснює Координаційний центр. Діяльність центру включає організацію та координацію заходів з формування культури якісного викладання, вивчення та використання англійської мови в БНАУ:

– створення робочих груп для оновлення освітніх програм та навчальних планів;

– оновлення / поширення методів викладання і навчання;

– розроблення алгоритму та механізмів моніторингу імплементації концепції розвитку викладання, вивчення та використання англійської мови в БНАУ;

– розроблення уніфікованих критеріїв системи оцінювання якості викладання фахових дисциплін англійською мовою;

– оцінювання якості програм англійською мовою;

– дослідження динаміки рівня володіння англійською мовою студентами та викладачами;

– супровід процесу створення першого англомовного курсу для викладачів-початківців ФДАМ;

– студентські проєкти та ініціативи;

– співпраця з зовнішніми стейкхолдерами тощо.

4.2. Координаційний центр становить вертикально-горизонтальну структуру на чолі з ректором об'єднує профільних проректорів, керівників середньої ланки, відповідальних за організацію та планування освітнього процесу, співробітників різних підрозділів, задіяних у викладанні, вивченні та використанні англійської мови у БНАУ, методистів, лаборантів, бібліотекарів та ін.

Перспективний план імплементації Концепції розвитку викладання, вивчення та використання англійської мови в БНАУ на 2023-2025 рр.

№ з/п	Зміст	Відповідальний виконавець
1	Провести комунікаційну кампанію з роз'яснення цілей, завдань, пріоритетів Концепції розвитку викладання, вивчення та використання англійської мови в БНАУ	Науково-методична комісія БНАУ
2	Для прискорення інтернаціоналізації, розширення партнерства з роботодавцями всіх рівнів, міжнародними донорськими організаціями збільшити кількість фахових дисциплін англійською мовою (ФДАМ)	Керівництво факультетів
3	Запровадити організаційні та матеріальні стимули й заохочення викладачам ФДАМ	Адміністрація університету
4	Запровадити парне викладання ФДАМ	Відділ навчально-методичної та виховної роботи
5	Розробити уніфіковані вимоги до викладачів ФДАМ	Відділ навчально-методичної та виховної роботи
6	З метою прискорення процесу формування англійськомовного середовища серед науково-педагогічних працівників встановити як додаткову вимогу при присвоєнні вчених звань та прийнятті (переведенні) на посаду професора/доцента необхідність розроблення та викладання щонайменше одного курсу ФДАМ	Відділ документообігу та кадрового забезпечення
7	До обсягу кредитів, передбачених індивідуальною програмою підвищення кваліфікації науково-педагогічного працівника, включити розроблення курсів англійською мовою в обсязі не менш як 3 кредити ЄКТС	Інститут післядипломної освіти
8	Запровадити інституційні курси підвищення педагогічної майстерності для викладачів ФДАМ, поглиблені курси академічної англійської мови, інші стаціонарні та дистанційні курси на різних освітніх платформах англійською мовою з залученням кадрового потенціалу кафедр іноземних мов та ін.	Керівництво факультетів
9	Налагодити співпрацю з компаніями, у тому числі іноземними, шляхом укладання угод для встановлення рамок співпраці при працевлаштуванні випускників ЗВО за умови високого рівня володіння англійською мовою	Керівництво факультетів
10	Провести блок семінарів для НПП з розвитку англійськомовної компетентності	Інститут післядипломної освіти
11	Запровадити видання англійськомовних випусків університетських фахових журналів	Редколегії фахових видань
12	Запровадити в студентських наукових гуртках презентацію наукових досліджень англійською мовою	Керівники наукових студентських гуртків